

fritidsundervisning m. v., jfr. bemærkningerne til § 2. Denne opgave- og byrdeomlægning indebærer merudgifter for amtskommunerne på ca. 12 mill. kr. årligt og mindredgifter for kommunerne på ca. 6 mill. kr. årligt og for staten på ca. 6 mill. kr. årligt. I overensstemmelse med de hidtidige principper for opgave- og byrdeomlægninger forudsættes de midler, som fremstår som besparelser for kommunerne og staten, kompenseret amtskommunerne via de generelle tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier.

Hertil kommer merudgifter for amtskommunerne på ca. 2,5 mill. kr. årligt som følge af, at det foreslås pålagt amtskommunerne at afholde udgifter til administration, læremidler og befordring for deltagere i undervisning etableret på privat initiativ.

B. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Ad stk. 1 og 2. Hovedparten af undervisningen for voksne handicappede under den nuværende særforsorg er ambulante undervisning under tale- og høreforsorgen af klienter, der kun modtager en kortvarig og begrænset bistand af forsorgen. Hørehæmmede modtager således undervisning i høreapparatets brug, mundaflæsning, høretræning og talekorrektion, mens talehæmmede modtager ambulante behandling af stemmelidelse, svigtende sprogfunktion og læseretardering (ordblindhed). Undervisningen varetages af lærere ved særforsorgens tale- og høreinstitutioner og disses amtsafdelinger. Herudover modtager åndssvage i alderen 16-21 år undervisning på åndssvageforsorgens eksterne skoler i de enkelte forsorgscentre. Under åndssvageforsorgen er der endvidere oprettet 7 ungdomsskoler, heraf 4 ungdomsskoler, samt en højskole (i København). Desuden er der på forskellige særforsorgsinstitutioner etableret forskellige undervisningstilbud på de interne institutioner. Endelig tilbydes forskellige former for kortvarige ophold med koncentreret undervisning, bl. a. for hørehæmmede med behov for en særlig behandling.

I særlige tilfælde kan undervisningen for blinde samt døve og tunghøre omfatte pårørende med henblik på at begrænse virkningerne af handicapet.

Ved bestemmelsen i *stk. 1* pålægges det amtskommunerne at sørge for oprettelse af den omtalte undervisning, der hidtil har været etableret af sær-

forsorgen. Amtskommunernes forpligtelse omfatter også etablering af eneundervisning, hvor det er nødvendigt. Amtskommunernes forpligtelse omfatter personer, der bor eller opholder sig i amtskommunen, men derimod ikke personer, som i henhold til anden lovgivning modtager tilsvarende undervisning. Da en vis del af den undervisning, der varetages af særforsorgen, har karakter af hensyntagende specialundervisning, er der samtidig åbnet mulighed for, at der på de i øvrigt efter lovforslaget gældende vilkår kan etableres hensyntagende specialundervisning i tilknytning til den kompenserende specialundervisning.

Med hensyn til den gældende undervisningspligt på henholdsvis 9 og 10 år for døve og blinde henvises til bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen § 1, nr. 2, hvorefter der kan tilbydes undervisning i 11 år for elever, hvis udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte. Efter åndssvage-loven er der fastsat en særlig undervisnings- og oplæringspligt til det 21. år. Denne undervisnings- og oplæringspligt anses for opfyldt, når forsorgens anvisninger herom følges. I praksis har dette medført, at ca. 2/3 af de unge åndssvage i alderen fra det 17. til det 21. år modtager egentlig skoleundervisning (ungdomsundervisning). Denne praksis samt ungdoms- og voksenundervisning inden for de øvrige særforsorgsområder ud over den undervisningspligtige alder forudsættes videreført i henhold til lovforslaget. Den hidtidige praksis, hvorefter der er ydet oplæring eller optræning på særlige værksteder eller lignende for personer under åndssvageforsorg og øvrige særforsorg, forudsættes videreført i henhold til lov om social bistand.

Bestemmelsen om, at undervisning kan indrettes i kostskoleform, er medtaget for at åbne mulighed for eventuel fremtidig etablering af egentlige kostskoler med undervisning efter § 1, hvor der i særlige tilfælde skulle vise sig at være behov herfor. En eventuel oprettelse af sådanne kostskoler forudsættes at skulle godkendes af undervisningsministeren efter forhandling med socialministeren af hensyn til den fornødne koordination mellem skolesektor og social- og sundhedssektor vedrørende skole- og bofunktionernes udøvelse.

For at sikre et ligeligt undervisningstilbud over hele landet foreslås det, at undervisningsministeren skal fastsætte regler om undervisningens indhold og omfang, jfr. *stk. 2*.

Ad stk. 3. Ifølge det af socialministeren fremsatte forslag til lov om ændring af lov om social bistand med flere love (Særforsorgens udlægning m.